Lietas Nr. C22031313
Lietas arhīva Nr. C-0313-13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Ludzā, 2013.gada 15.novembrī

Ludzas rajona tiesas tiesnesis Gunārs Strucinskis izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. B/, /personas kods/, maza apmēra prasībā pret /pers. C/, /personas kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 20.augustā /pers. B/ (turpmāk – prasītāja) Ludzas rajona tiesā iesniegusi maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu pret /pers. C/ (turpmāk – atbildētājs). Tajā norādīts, ka prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus dēla /pers. D/ uzturam Ls 90 apmērā mēnesī, jo atbildētājs bērnu neuztur un viņš atrodas pilnā prasītājas apgādībā.

Pamatojoties uz Civillikuma 179., prasītāja lūdz piedzīt viņas labā no atbildētāja uzturlīdzekļus dēla /pers. D/, /personas kods/, uzturēšanai Ls 90 apmērā ik mēnesi līdz bērna pilngadības sasniegšanai vai pušu materiālā stāvokļa izmaiņām. Prasītāja nevēlējās, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

2013.gada 20.augustā atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums, uzliekot par pienākumu 30 dienu laikā no prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanas dienas iesniegt tiesā aizpildītu rakstveida paskaidrojumu (lietas 10.lapa).

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa noteic, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Šis paziņojums pusēm nosūtīts 2013.gada 25.septembrī (lietas 17.lapa).

Līdz sprieduma taisīšanai lietā tiesā nav saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi, prasības pieteikumu un paziņojumu viņš saņēma 2013.gada 29.augustā un 4.oktobrī (lietas 16., 19.lapa).

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība apmierināma pilnībā un no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami uzturlīdzekļi bērna /pers. D/, /personas kods/, uzturēšanai Ls 90 apmērā ik mēnesi, sākot ar prasības pieteikuma tiesā iesniegšanas datumu - 2013.gada 20.augustu līdz bērna pilngadībai vai pušu materiālā stāvokļa izmaiņām.

Tiesa noskaidroja, ka saskaņā ar dzimšanas apliecības Nr. AC/numurs/ datiem pusēm 2010.gada 1.februārī Rēzeknē dzimis dēls /pers. D/, /personas kods/, kura vecāki ir: tēvs – /pers. C/, /personas kods/, un māte – /pers. B/, /personas kods/ (lietas 8.lapa).

Atbilstoši 2010.gada 20.decembra Ludzas novada pašvaldības izziņai Nr.3-/adrese/ /pers. D/ deklarētā dzīvesvieta ir /adrese/, Ludzas novadā (lietas 9.lapa).

2013.gada 28.augusta n/a paziņojumā Nr.23.3-4/1658IP un izziņā par darba algu un citiem ienākumiem laika periodā no 2013.gada 1.februāra līdz 2013.gada 31.jūlijam norādīts, ka atbildētāja vidējie ienākumi pēc nodokļu piemērošanas šajā laikā bija Ls 414,41 mēnesī (lietas 13.-14.lapa).

Tiesa uzskata, ka atbildētājam ir pienākums uzturēt bērnu, jo saskaņā ar Civillikuma 177.pantu vecākiem ir pienākums rūpēties par bērnu, viņu uzturēt, proti, nodrošināt ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, kopt bērnu un viņu izglītot un audzināt (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Tiesa atzīst, ka atbildētājam ir pienākums rūpēties par bērna dzīvību un labklājību, sagādāt viņam uzturu. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 5.pantu bērna tiesību aizsardzības subjekti pirmām kārtām ir bērna vecāki. Tāpēc tiesa uzskata, ka primārās ir bērna intereses un situācija, ka tas paliek bez uzturlīdzekļiem, nav pieļaujama.

Atbilstoši Civillikuma 179.panta pirmajai un otrajai daļai vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.15 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam minimālos uzturlīdzekļus no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecumam – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Nosakot ikmēneša uzturlīdzekļu summu, kas piedzenama no atbildētāja, tiesa ņem vērā, ka prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus Ls 90 apmērā, kas ir lielāks par valstī noteikto minimālo Ls 50 apmēru mēnesī. Apstāklis, ka prasītāja audzina, kopj bērnu, dod uzturu samērā ar savām iespējām, neierobežo viņas likumā noteiktās tiesības prasīt uzturnaudu dēlam no otra vecāka. Lietā nav pierādījumu par prasītājas ienākumiem un mantisko stāvokli, jo tādi nav iesniegti. Līdz ar to tiesai ir pamats uzskatīt, ka prasītājai ienākumu nav. Pēc viņas lūguma tiesa pieprasīja ziņas atbildētāja darba devējam par viņa ienākumiem, kas ir Ls 414,41 apmērā pēc nodokļu piemērošanas. Lietā nav citu pierādījumu par prasītājas un atbildētāja mantisko stāvokli, piemēram, nekustamajiem īpašumiem un transportlīdzekļiem.

Tiesa secina, ka pušu ikmēneša ienākumi būtiski atšķiras, prasītāja uztur dēlu un viņš ir tās apgādībā. Atbildētāja ienākumi pārsniedz valstī noteikto vidējo apmēru. Tiesas ieskatā /pers. C/ var dot uzturlīdzekļus bērnam vairāk par valstī noteikto minimālo apmēru, proti, 25 % (Ls 50) no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas. Kaut arī lietā prasītāja nav iesniegusi dēlam nepieciešamo izdevumu aprēķinu, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi pieprasītajā Ls 90 apmērā mēnesī nav nepamatoti lieli. Turklāt atbildētāja ienākumi ļauj tos sniegt šādā summā, un viņš pats nekādus iebildumus par to tiesai nav cēlis.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu no tiesas izdevumu samaksas ir atbrīvoti. Savukārt Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas ir bijis atbrīvots, piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktam, 42.panta pirmajai daļai un 39.panta pirmās daļas 5.punktam no atbildētāja valsts ienākumos piespriežama valsts nodeva Ls 162 apmērā un izdevumi par tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu Ls 8,84 apmērā (lietas 2.lapa), jo prasītāja no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvota ar likumu. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu, proti, Ls 90 x 12 mēneši ir Ls 1080, bet 15 % no šīs summas ir valsts nodeva Ls 162 apmērā.

Civilprocesa likuma 204.^{1}pants paredz, ka, taisot spriedumu daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 191., 193., 204.^{1}, 250.^{25} un 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt pilnīgi /pers. B/, /personas kods/, maza apmēra prasību pret /pers. C/, /personas kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, par labu /pers. B/, /personas kods/, dēla /pers. D/, /personas kods/, dzimuša/datums/Rēzeknē, uzturēšanai uzturlīdzekļus Ls 90 (deviņdesmit latu) apmērā ik mēnesi, sākot no 2013.gada 20.augusta, līdz bērna pilngadības sasniegšanai vai pušu materiālā stāvokļa izmaiņām.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu Ls 162 (simt sešdesmit divu latu) apmērā un ar tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītos izdevumus Ls 8,84 (astoņu latu 84 santīmu) apmērā, kopā Ls 170,84 (simt septiņdesmit latus 84 santīmus).

Noteikt pers.c, /personas kods/, termiņu sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, uzliekot par pienākumu iesniegt tiesā to samaksu apliecinošu dokumentu.

Spriedumu 30 (trīsdesmit) dienu laikā no tā pasludināšanas dienas - 2013.gada 15.novembra var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Ludzas rajona tiesā.

Tiesnesis G.Strucinskis